

การศึกษาศมรรถนะเชิงการเรยนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร A Study on Learning Competencies of Education Students in Silpakorn University

นงนุช โรจนเลิศ*
Nongnuch Rotjanalet

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศมรรถนะเชิงการเรยนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2559 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 จำนวน 318 คน ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตอนที่ 2 จำนวน 20 คน เลือกเป็นกรณีตัวอย่างจากนักศึกษา 10 วิชาเอก วิชาเอกละ 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสมรรถนะเชิงการเรยนรู้ 1 ฉบับ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 และแบบสัมภาษณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะเชิงการเรยนรู้ตามการรับรู้ของนักศึกษา 1 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีสมรรถนะเชิงการเรยนรู้อยู่ในระดับมาก 2) นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่มีเพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ย และสาขาวิชาเอกแตกต่างกัน มีสมรรถนะเชิงการเรยนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ปัจจัยที่เอื้อต่อสมรรถนะเชิงการเรยนรู้ของนักศึกษา คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การทำโครงงานวิจัย ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และ นวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยี

คำสำคัญ: สมรรถนะเชิงการเรยนรู้/ ประสพการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา

Abstract

The main purposes of this research were to study the learning competencies of education students in Silpakorn University. It was descriptive research using quantitative and qualitative methodology. Samples were 318 students in Faculty of Education, Silpakorn University in the academic year 2016 derived by stratified random sampling technique for the first phase of study, and for the second phase of study were purposive sampling of 20 students from 10 major of studies each of 2 students. Research

* อาจารย์ ดร. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

instruments used for collecting the data were a structured questionnaire, and an interview questionnaire. Data analysis involved fundamental statistical analysis, t-test, and One-Way ANOVA. Content analysis were also used for qualitative data.

The results showed that: 1) The students' learning competencies were prevalent at the high level. 2) The students' learning competencies as classified by gender, level of education, students' grade point average, program of study were significantly different at a statistical level of .05. and 3) The factors which facilitated the students' learning competency were participation in teaching-learning process, professional experience practicum, research project, peer group interaction, student-faculty interaction and Innovation learning and technology.

Keywords : Learning Competencies/ Student Learning Experiences

บทนำ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลกระทบให้ประชาคมโลกต้องปรับแนวทางการดำเนินชีวิต ปรับระบบ กลไกในการทำงาน เพื่อก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นหัวใจสำคัญแห่งการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงและการปฏิรูปประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560) โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) และการปรับโครงสร้างประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเตรียมความพร้อมของคน ในด้านความรู้ ความคิด ทักษะ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมและพฤติกรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพรองรับความเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่า คนต้องเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง (Learning by doing and thinking)

เพื่อให้เกิดทักษะสำคัญ 3 ประการ คือ ทักษะชีวิต และการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อย 3Rs + 7Cs กลุ่ม 3Rs ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้หนังสือ ได้แก่ 1. Reading ทักษะการอ่าน อ่านออก 2. Writing ทักษะการเขียน เขียนได้ 3. Arithmetic ทักษะเลข คณิต คิดเลขเป็น และกลุ่ม 7Cs ประกอบด้วย 1. Critical Thinking and Problem Solving ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา 2. Creativity and Innovation ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม 3. Collaboration, Teamwork and Leadership ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ 4. Career and Learning Self-reliance ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ 5. Communication, Information and Media Literacy ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ 6. Computing and Media Literacy ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร 7. Cross-cultural Understanding ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม

ต่างกระบวนทัศน์ (วิจารณ์ พานิช, 2556) การที่บุคคลมีสมรรถนะหรือความสามารถในการใช้ความรู้และทักษะที่มีอยู่ในตนเองมาใช้ภายใต้สถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสมและบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการได้จึงเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 12 (2560) ได้มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม เห็นได้จากยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาากำลังคนที่มีทักษะสำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะหรือคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีสมรรถนะที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2561, online) เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้กำหนดขีดสมรรถนะหลัก (Core Competency) ที่นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรพึงมี 9 ประการ ประกอบด้วย การคิดอย่างเป็นระบบเชิงวิทยาศาสตร์ การมีศักดิ์ศรีแห่งตน การมีสติปัญญา การมีจิตสาธารณะ การตระหนักซึ่งในคุณค่าแห่งศิลปะ การมีความรอบรู้ การมุ่งเน้นผลลัพธ์ของงานที่เป็นเลิศ การเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรับผิดชอบสูง และการเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ Elson (1997) ได้ศึกษาสมรรถนะที่นักศึกษาจำเป็นต้องมีในยุคสังคมสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะ 6 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์และความรู้ สมรรถนะด้านเทคนิคและทักษะ สมรรถนะด้านบริบท สมรรถนะด้านการติดต่อสื่อสาร สมรรถนะด้านบูรณาการ และสมรรถนะด้านการปรับตัว สำนักงานคณะกรรมการ

การอุดมศึกษา (2554) ซึ่งมีบทบาทในเตรียมกำลังคนระดับสูงให้มีคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้กำหนดกรอบมาตรฐานเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิปริญญาตรีที่คาดหวังให้นักศึกษาพึงมีอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการศึกษา จากการเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันการศึกษาจัดให้ทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรและแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการเรียนรู้เหล่านั้นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการเตรียมคนเข้าสู่ชีวิต และการปรับแต่งคนเข้าสู่งาน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้กรอบการเรียนรู้ 5 ด้านมาปรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ปัญหาที่น่าสนใจ คือ มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษา

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลของการเรียนรู้และการพัฒนานักศึกษา ดังที่ Astin (1996) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของนักศึกษาทั้งทางด้านสติปัญญาและจิตใจ สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่ หลักสูตร อาจารย์ เพื่อน และประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างอยู่ในมหาวิทยาลัย

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith et al. (1995) ที่พบว่าเป้าหมายของสถาบัน และการมีส่วนร่วมด้านวิชาการ มีอิทธิพลต่อสมรรถนะ ความพึงพอใจ เป้าหมายที่พึงประสงค์ทั้งทางด้านการวิชาการและสังคม และภาวะผู้นำของนักศึกษา Pascarella and Terenzini (2005) ศึกษาพบว่า ลักษณะภูมิหลังของนักศึกษา ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาทางปัญญา ตลอดจนคุณภาพความมานะพยายามของนักศึกษา เช่นเดียวกับ Mayhew et al. (2010) ศึกษาผลกระทบของประสบการณ์ร่วมหลักสูตร พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาที่เลือกเรียนและการฝึกปฏิบัติต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่าบริบทในการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติ มีผลให้นักศึกษามีการรับรู้ที่เปิดกว้างขึ้นและมีความมุ่งมั่นในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และ Hand and Bueno (2015) ที่ได้วิจัยเชิงคุณภาพของผลการเรียนรู้จากประสบการณ์นอกชั้นเรียนต่อทักษะทางอาชีพ พบว่า นักศึกษามั่นใจว่าได้เพิ่มพูนทักษะทางอาชีพ ทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บุคลิกภาพภายใน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าใจเนื้อหาวิชา (Content) กระบวนการวิจัย และทักษะพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและการสอนที่เกิดขึ้นใหม่จากประสบการณ์ที่ได้รับคำแนะนำจากผู้ที่เป็นแบบอย่าง และทักษะทางอาชีพที่ได้มีผลต่ออนาคตของนักศึกษา

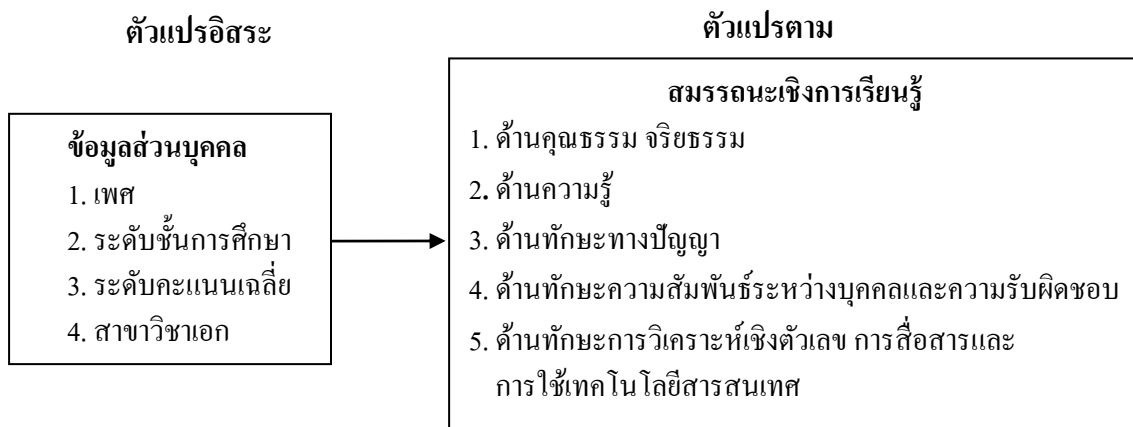
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2559) ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดังปณิธานที่ว่า มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศในวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้นำในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ การวิจัย นวัตกรรมทางการศึกษา อนุรักษ์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และเป็นแหล่งเรียนรู้ของสังคม ตลอดจนมีวิสัยทัศน์ที่จะเป็นสถาบันชั้นนำที่มีความเป็นเลิศทางการศึกษา (Excellent Educational Organization : EEO) การที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศในวิชาชีพ ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาศมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษา ความรู้ที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และสนองตอบต่อนโยบายการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ย และสาขาวิชาเอก
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กรอบความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาศมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปีการศึกษา 2559 จำนวน 318 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากรจำแนกตามระดับชั้นการศึกษาและสาขาวิชาเอก และส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ขึ้นไปที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามสมรรถนะเชิงการเรียนรู้สูงสุด 2 คนแรกในแต่ละสาขาวิชาเอก ได้กรณีตัวอย่างจากนักศึกษา 10 สาขาวิชาเอก รวม 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ 1 ฉบับ ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

5 ระดับที่สร้างขึ้นโดยปรับจากแนวคิดผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อกำหนดกรอบนิยาม สร้างตารางโครงสร้างและแบบสอบถามสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษา ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านที่เป็นอาจารย์ประจำของคณะศึกษาศาสตร์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้วยเทคนิค IOC เลือกข้อที่มีค่าดัชนี ตั้งแต่ 0.67-1.00 มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นเชิงความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency of Reliability) โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยสูตรของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .902

แบบสอบถามสมรรถนะเชิงการเรียนรู้มีจำนวนข้อคำถาม 75 ข้อ ด้านละ 15 ข้อ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษา ลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้างตามแนวคิดของ Astin (1996), Pascarella and Terenzini (2005) เนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยด้านบริบทและประสบการณ์การเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา ตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์ โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านที่เป็นอาจารย์ประจำของคณะศึกษาศาสตร์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้วยเทคนิค IOC เลือกข้อที่มีค่าดัชนี ตั้งแต่ 0.67-1.00 มาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลไม่ต่อเนื่องใช้การแจกแจงความถี่ (F) และร้อยละ (%) สำหรับข้อมูลต่อเนื่องใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์การจัดระดับของตัวแปรที่ศึกษาใช้เกณฑ์ของ Best (2006) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ เปรียบเทียบสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษา

ชายและนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ โดยใช้ t-test และเปรียบเทียบสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จำแนกตาม ระดับชั้นการศึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ย และสาขาวิชาเอกโดยใช้ One-Way ANOVA ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการวิจัยมีดังนี้

1. นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่านักศึกษามีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ สมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}=4.00$) สมรรถนะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.80$) สมรรถนะด้านความรู้ ($\bar{X}=3.65$) สมรรถนะด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}=3.64$) และสมรรถนะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}=3.58$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ ของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในภาพรวมและรายด้าน

สมรรถนะเชิงการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	อันดับที่
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.00	.50	มาก	1
2. ด้านความรู้	3.65	.50	มาก	3
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.64	.52	มาก	4
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	3.80	.54	มาก	2
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.58	.53	มาก	5
รวม	3.73	.46	มาก	

2. นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่มีเพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ย และสาขาวิชาเอกแตกต่างกัน มีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียด ดังนี้

2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาหญิงมีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาชาย ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ชาย	101	3.62	.53	-2.76	.005*
หญิง	217	3.78	.42		

* $p < .05$

2.2 นักศึกษาทุกชั้นปีการศึกษามีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นการศึกษาแตกต่างกันมีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป มีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาทุกชั้นปี ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 3

เรียนรู้อย่างแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป มีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาทุกชั้นปี ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบสมรรถนะเชิงการเรยนรู้ของนักศีกษาคณะศีกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำแนกตามระดับชั้นการศีกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	2.17	.72	4.925*	.000*
ภายในกลุ่ม	314	46.03	.15		
รวม	317	48.20			

ชั้นปีที่ศีกษา	สมรรถนะเชิงการเรยนรู้						
	ผลต่างค่าเฉลี่ย						
	n	$\bar{X}$	S.D.	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป
ชั้นปีที่ 1	74	3.51	.53	-			
ชั้นปีที่ 2	57	3.55	.51	.04	-		
ชั้นปีที่ 3	67	3.63	.59	.12	.08	-	
ชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป	120	4.06	.62	.55*	.51*	.43*	-
รวม	318	3.73	.46				

* $p < .05$

2.3 นักศีกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม มีสมรรถนะเชิงการเรยนรู้อยู่ในระดับมาก การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า นักศีกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน มีสมรรถนะเชิงการเรยนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศีกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 3.50 และนักศีกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.00 – 3.50 มีสมรรถนะเชิงการเรยนรู้สูงกว่านักศีกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบสมรรถนะเชิงการเรยนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	3.82	1.91	9.42	.000*
ภายในกลุ่ม	315	63.72	.20		
รวม	317	67.54			

สมรรถนะเชิงการเรยนรู้						
ระดับคะแนน เฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ย					
	n	$\bar{X}$	S.D.	ต่ำกว่า 3.00	3.00 – 3.50	สูงกว่า 3.50
ต่ำกว่า 3.00	50	3.50	.62	-		
3.00 – 3.50	138	3.73	.71	.23*	-	
สูงกว่า 3.50	130	3.83	.54	.33*	.10	-
รวม	318	3.73	.46			

* $p < .05$

2.5 นักศึกษาทุกสาขาวิชาเอกมีสมรรถนะเชิงการเรยนรู้อยู่ในระดับมาก มีเพียงนักศึกษสาขาวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีสมรรถนะเชิงการเรยนรู้อยู่ในระดับปานกลาง การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาเอกแตกต่างกัน มีสมรรถนะเชิงการเรยนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษสาขาวิชาเอกการศึกษาตลอดชีวิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย วิชาเอกการประถมศึกษา

วิชาเอกภาษาไทย วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาเอกสังคมศึกษาและวิชาเอกการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ มีสมรรถนะเชิงการเรยนรู้สูงกว่านักศึกษสาขาวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษสาขาวิชาเอกสังคมศึกษามีสมรรถนะเชิงการเรยนรู้สูงกว่านักศึกษสาขาวิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบสมรรถนะเชิงการเรยนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำแนกตามสาขาวิชาเอก

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	9	3.78	.46	2.02	.37*
ภายในกลุ่ม	308	63.97	.22		
รวม	317	67.74			

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สาขาวิชาเอก	n	x̄	s.	ผลต่างค่าเฉลี่ย								ผลรวม	ผลรวม
				ผลรวม	ผลรวม	ผลรวม	ผลรวม	ผลรวม	ผลรวม	ผลรวม	ผลรวม		
จิตวิทยา	24	3.68	.60	-									
เทคโนโลยีการศึกษา	32	3.64	.59	-.04									
วิจัย-กีฬา	27	3.45	.55	-.23									
การศึกษาดนตรี	25	3.82	.53	.15									
การศึกษานานาชาติ	25	3.86	.61	.18									
การประถมศึกษา	26	3.76	.69	.08									
ภาษาไทย	29	3.77	.59	.10									
ภาษาอังกฤษ	30	3.73	.57	.06									
สังคมศึกษา	34	3.86	.61	.19									
การสอนภาษาจีน	66	3.73	.71	.06									
รวม	318	3.73	.46										

* p < .05

หมายเหตุ : จากตารางที่ 3 -5 การตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (Homogeneity of variance) พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้ ANOVA

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา สามารถสรุปปัจจัยที่เอื้อต่อสมรรถนะเชิงการเรยนรู้ของนักศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษา ได้ดังนี้

1. นักศึกษาทุกคนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรยนการสอนว่า ทำให้นักศึกษามีความรู้และทักษะพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ในการใช้ฝึกสอนหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีผลต่อสมรรถนะเชิงการเรยนรู้ นักศึกษาทุกคนให้ข้อมูลว่าสนใจ ตั้งใจเรยน เข้าเรยนอย่างสม่ำเสมอ มีความสามารถและได้รับโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นในชั้นเรยนทั้งในรายวิชาบรรยายและรายวิชาฝึกปฏิบัติจริง สามารถให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะเกี่ยวกับประมวลการสอน แผนการสอน เนื้อหาบทเรยนที่นักศึกษาสนใจ เข้าร่วมกิจกรรมการเรยนการสอนอย่างเต็มที่ ตั้งแต่ การตั้งคำถาม การตอบคำถาม การออกไปรายงานหน้าชั้นเรยน การอภิปรายกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมการเรยนรู้และการทำงานกลุ่ม ทำให้นักศึกษาพัฒนาบุคลิกภาพเป็นคนกล้าคิด กล้าทำ กล้าเขียน กล้าที่จะนำเสนอผลงานและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีความมั่นใจในตนเองและภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของครูและผู้ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมกิจกรรม ร่วมประเมินผล และร่วมรับรู้ข้อมูลย้อนกลับ เห็นผลได้ผลเสียจากการทำงาน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรยนรู้กับเพื่อนและอาจารย์ ทำให้นักศึกษาได้ความรู้ทางวิชาการ ได้ทักษะในการทำงาน เห็นตัวแบบในการทำงาน สามารถสร้างและร่วมกันสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในกระบวนการ

ทำงานกลุ่มจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะเชิงการเรยนรู้

2. การฝึกสอนหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาทุกคนให้ข้อมูลว่าการฝึกสอนหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีผลต่อสมรรถนะเชิงการเรยนรู้มากที่สุด นักศึกษาทุกหลักสูตรต้องมีการฝึกสอนหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาที่เรยนหลักสูตรครู 5 ปี จะฝึกสอนในโรงเรียนเป็นเวลา 1 ปี ในขณะที่นักศึกษาหลักสูตร 4 ปี จะฝึกงานกับหน่วยงานภายนอก 1 เทอม นักศึกษาที่เรยนหลักสูตรครู 5 ปีทุกคนให้ความเห็นว่าการที่ต้องฝึกงานในโรงเรียนเป็นเวลา 1 ปี ทำให้ได้ใบประกอบวิชาชีพครูซึ่งมีความสำคัญที่สุดสำหรับอาชีพครู ใบประกอบวิชาชีพจึงเป็นแรงจูงใจให้ประสบความสำเร็จในการฝึกสอน การฝึกสอนเป็นประสบการณ์แรกในบทบาทการเป็นครู เป็นการเปิดโลกการเรยนรู้สู่การทำงาน เปลี่ยนจากสถานภาพนักศึกษาไปเป็นครูของนักเรียน ซึ่งในระยะแรกนักศึกษาจะมีปัญหาการปรับตัวอย่างมาก การฝึกสอนให้ประสบการณ์การทำงานที่มีความหลากหลายในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น เพื่อน ครูพี่เลี้ยง นักเรียนหรือตัวอย่างที่ศึกษา การทำโครงการในการฝึกสอน ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้และทักษะชีวิตนอกชั้นเรยนมากมาย เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและเข้าใจชีวิตมากขึ้น เป็นประสบการณ์ตรงในสถานการณ์จริงที่น่าจดจำได้เข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนและครูในบริบทจริง ว่าครูไม่ได้เป็นผู้สอนอย่างเดียว ครูเป็นผู้สร้างคนให้เป็นคนดี สร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู นักศึกษาทุกหลักสูตรให้ความเห็นตรงกันว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการจัดทำโครงการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นประสบการณ์ที่ทำให้นักศึกษาต้องเรยนรู้ที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ฝึกการทำงาน

ร่วมกับผู้อื่น ทำให้มีวุฒิภาวะมากขึ้น สามารถบูรณาการความรู้และทักษะในสาขาวิชาเอกไปใช้ เช่น ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีสอน ความรู้ทางจิตวิทยาไปเป็นประโยชน์ทั้งในหน้าที่เป็นผู้สอนและเป็นผู้ให้คำปรึกษา ช่วยให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น การฝึกงานช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับงานในแต่ละสาขาวิชาชีพ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปที่ทันสมัย การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การทำโครงการร่วมกับชุมชน เป็นการพัฒนาศมรรถนะเชิงการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบและครบวงจร

3. การทำโครงการงานวิจัย นักศึกษาที่ทำโครงการงานวิจัยเห็นว่าทำให้ได้นำความรู้ในสาขาวิชาเอกมาต่อยอดในการสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อการการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการในอนาคต นักศึกษาหลักสูตรครู 5 ปี ต้องทำโครงการงานวิจัยในชั้นเรียนในระหว่างฝึกสอน นักศึกษาหลักสูตร 4 ปี ทุกหลักสูตรต้องทำโครงการงานวิจัยในสาขาวิชาชีพ ในเวลา 1 เทอม ยกเว้นสาขาวิชาเอกการศึกษาตลอดชีวิต นักศึกษา 18 คนที่ทำโครงการงานวิจัยให้ข้อมูลว่า ได้ประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วยตนเองทุกขั้นตอน สามารถบูรณาการองค์ความรู้และทักษะที่ได้เรียนมาจากเนื้อหาวิชาพื้นฐานและวิชาเอก การทำวิจัยเบื้องต้น การใช้สถิติเพื่อการวิจัย และการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย มาใช้สร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างแท้จริง ทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูล แปลผลตัวเลขทางสถิติ การสังเคราะห์งาน และสามารถนำเสนอผลการวิจัยได้ เป็นการพัฒนาคิดอย่างมีเหตุผล การวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ภายใต้เวลาที่จำกัด มีความมานะพยายาม การจัดทำโครงการงานวิจัยจึงเป็นประสบการณ์การสร้างองค์

ความรู้ใหม่ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบและเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ

4. ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน นักศึกษาทุกคนเห็นว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ทั้งในวิชาบรรยาย การอภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนองาน การฝึกปฏิบัติงาน การฝึกงานและการทำโครงการวิจัย นักศึกษาทุกคนได้ให้ข้อมูลว่ากลุ่มเพื่อนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่นักศึกษาใช้เวลาอยู่ร่วมด้วยมากที่สุด ไม่ว่าจะยามสุขหรือยามทุกข์ จะเป็นคนแรกที่นักศึกษาต้องการ พุดคุยปรึกษาหารือในทุกๆเรื่อง ทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัวและพบได้ตลอดเวลา การได้รับการยอมรับในกลุ่มเพื่อน การมีเพื่อนทำให้รู้สึกมีความสำคัญ และเป็นส่วนหนึ่งของสังคม กลุ่มเพื่อนเป็นผู้ให้ข้อมูลจำเป็น เป็นตัวแบบ ในการตัดสินใจ การแก้ปัญหาต่างๆ และให้ข้อมูลย้อนกลับที่ตรงตามความเป็นจริง การได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดขึ้น ทำให้สามารถปรับตัวทางสังคม รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รักคนอื่นเป็น และไม่เห็นแก่ตัว กระบวนการทำงานที่ได้รับมอบหมายในกลุ่มเพื่อน ทำให้นักศึกษาเห็นจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง สามารถเรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ความคิดเห็นนอกกรอบ ความคิดริเริ่มใหม่ๆ ไปใช้ในการทำงาน ได้มุมมองในการดำเนินชีวิต การเสียสละและการมีจิตอาสาเพื่อส่วนรวม ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนจึงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมและทักษะการทำงานของนักศึกษาอย่างยิ่ง

5. ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ นักศึกษาทุกคนให้ข้อมูลว่ามีความรู้สึกที่ดีกับอาจารย์เห็นว่าอาจารย์ตั้งใจสอน ทุ่มเท ดูแลเอาใจใส่ รับฟังความคิดเห็น

เปิดโอกาสให้ซักถาม มีโอกาสแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นกับอาจารย์ อาจารย์มีความเป็นกันเอง
พร้อมที่จะให้คำปรึกษากับนักศึกษา นักศึกษารู้สึก
ประทับใจในรายวิชาที่อาจารย์มีกิจกรรมการเรียนรู้
รูปแบบใหม่ๆ มีวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น มี
การแบ่งกลุ่มให้นักศึกษาถกเถียง อภิปราย
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ สอนให้นักศึกษา
มีความรู้ไปใช้จริง ไม่ใช่เรียนเพื่อสอบเอาเกรด
ไม่เอาคะแนนเป็นตัวกดดันนักศึกษา อาจารย์มีการ
สอนโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและทักษะ
ทางสังคม ในกรณีที่นักศึกษามีปัญหา ส่วนใหญ่จะ
เลือกปรึกษาเพื่อนก่อน ยกเว้นเรื่องที่แก้ไขไม่ได้และ
มีผลกระทบรุนแรง นักศึกษาจึงขอคำปรึกษาจาก
อาจารย์ แม้นอกชั้นเรียนอาจารย์อาจมีข้อจำกัดใน
เรื่องเวลา แต่ส่วนใหญ่ นักศึกษาจะพูดคุย
ติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผ่าน LINE หรือเครือข่าย
สังคมออนไลน์อื่นๆ และในกรณีจำเป็นเร่งด่วน
สามารถพบอาจารย์ได้ นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์เป็น
แบบอย่างที่ดีในการวางตัวและทักษะพื้นฐานต่างๆ
ที่จำเป็นในสังคมเช่น การใช้ภาษาไทยและ
ภาษาอังกฤษในด้านการพูด การอ่าน การเขียน
อธิบายและการบรรยายที่ถูกต้องชัดเจน มีการ
สื่อสารด้วยวาจาที่สุภาพกับบุคคลอื่นๆ การได้รับคำ
ชมเชย แรงสนับสนุนจากอาจารย์ทำให้เรียนอย่างมี
ความสุข

6. นวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยี
นักศึกษาทุกคน ทุกสาขาวิชาเอกให้ข้อมูลตรงกันว่า
นวัตกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอนและเทคโนโลยี
ที่ทันสมัยจำเป็นต่อการเรียนรู้อย่างยิ่ง นักศึกษาต้อง
ปรับตัวเพื่อเรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้ง
การเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน การมีส่วนร่วม
ในการเรียนการสอนทำให้นักศึกษามีโอกาสได้
ฝึกใช้อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกในชั้นเรียน

ที่เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ และการนำเสนองาน
อาจารย์มีการใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยี
ในการเรียนการสอนตรงกับเนื้อหาและเป็น
ประโยชน์ในการเรียนรู้ในรายวิชาเอก นักศึกษาเห็น
ว่าจำเป็นต้องนำนวัตกรรมในการเรียนรู้ เช่น
e-book, e-learning มาใช้ในการเรียนการสอน การใช้
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยในการวิเคราะห์
ข้อมูล การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการสืบค้น
ข้อมูลหรือเรียนรู้ด้วยตนเองและการใช้เครือข่าย
สังคมออนไลน์มาใช้ในการติดต่อสื่อสารหรือ
การเรียนการสอน นักศึกษาหลักสูตรครู 5 ปี ทุกคน
ให้ข้อมูลว่าสามารถนำประสบการณ์วิธีสอน
ที่หลากหลายและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็น
นวัตกรรมจากการเรียนในชั้นเรียนกับอาจารย์ ไปใช้
สอนนักเรียนเมื่อออกไปฝึกสอนได้เป็นอย่างดีและ
เป็นประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพครูในอนาคต
นักศึกษาหลักสูตร 4 ปี 3 หลักสูตร เห็นว่าอุปกรณ์
เครื่องมือวัด อุปกรณ์ที่เป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัย
จำเป็นต่อการฝึกงานและการทำโครงการวิจัย เช่น
การฝึกงานสาขาวิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษาทำ
ให้นักศึกษาได้เรียนรู้วัฒนธรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย
จากหน่วยฝึกงาน สาขาวิชาเอกจิตวิทยาได้เรียนรู้
เครื่องมือวัดทางจิตวิทยาจากหน่วยฝึกงานโดยเฉพาะ
จากการฝึกงานด้านจิตเวชในโรงพยาบาล สำหรับ
การทำโครงการวิจัยทางวิทยาศาสตร์การกีฬา
นักศึกษาให้ข้อสังเกตว่า การทำโครงการวิจัยทาง
วิทยาศาสตร์การกีฬา นักศึกษามีข้อจำกัดในเรื่อง
อุปกรณ์ เครื่องมือและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ที่
ทันสมัยในการวัดสมรรถนะทางกาย ทำให้ไม่
สามารถทำวิจัยในเรื่องที่สนใจจริงๆ ได้

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในกระบวนการ
เรียนการสอน การฝึกสอนหรือฝึกประสบการณ์
วิชาชีพ การทำโครงการงานวิจัย การมีปฏิสัมพันธ์กับ

กลุ่มเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และ
นวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่
เอื้อต่อสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษา

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีสมรรถนะ
เชิงการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} =$
3.73) และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่
ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านความรู้ ด้าน
ทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง
ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
($\bar{x} = 4.00, 3.80, 3.65, 3.64, 3.58$ ตามลำดับ) แสดง
ให้เห็นว่า นักศึกษามีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ทุก
ด้านในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากคณะ
ศึกษาศาสตร์ได้ให้ความสำคัญอย่างมากในการจัด
กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชา
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
ทำให้นักศึกษามีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้โดดเด่นใน
ด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับมากเป็นอันดับแรก
สูงกว่าสมรรถนะด้านอื่นๆ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์เหมาะสมกับการที่จะประกอบวิชาชีพครู
หรือบุคลากรทางการศึกษา แต่อาจมีจุดที่ควรพัฒนา
ทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ต่ำกว่า
ด้านอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าเป็นสมรรถนะที่
เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ตัวเลขเชิงสถิติและการใช้
ภาษาต่างประเทศเพื่อการติดต่อสื่อสารที่นักศึกษาซึ่ง
สอบคัดเลือกเข้ามาศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์
อาจมีความสนใจ ความถนัดและความสามารถ
ด้านคณิตศาสตร์และภาษาต่างประเทศที่เป็นพื้นฐาน
เดิมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง การปรับความรู้พื้นฐานจึง

เป็นความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะเชิง
การเรียนรู้

ผลการวิจัยจึงเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
แก่คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชา และหลักสูตรใน
การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะเชิงการ
เรียนรู้ทุกด้านให้กับนักศึกษาให้เข้มข้นอย่าง
ต่อเนื่อง จัดโปรแกรมการเรียนรู้ กิจกรรมนักศึกษา
หรือโครงการฝึกอบรมเพิ่มเติมพิเศษในเรื่องที่
นักศึกษาตอบข้อคำถามรายข้อว่าอยู่ในระดับ
ปานกลาง เช่น การเป็นผู้นำกลุ่ม การฝึกคิดวิเคราะห์
การตั้งปัญหาจากเนื้อหาสาระที่เรียน การฝึกเป็นผู้นำ
ในการดำเนินการอภิปรายประเด็นสำคัญทางสังคม
การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวเลขเชิงสถิติ
การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการฟัง การอ่าน
และการใช้ภาษาต่างประเทศ ด้านการปฏิบัติงานใน
สาขาวิชาชีพและด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนางานหรือ
การพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริม
การเรียนรู้พื้นฐานและทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับ
วิชาชีพ และการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้
สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษาที่มี เพศ
ระดับชั้นการศึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ยและสาขา
วิชาเอกแตกต่างกัน มีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้
แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยที่นักศึกษาหญิงมีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้สูง
กว่านักศึกษาชาย นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป
มีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาทุกชั้นปี
นักศึกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป
มีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่มีระดับ
คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 และนักศึกษาทุกสาขา
วิชาเอกมีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ในระดับมาก
ยกเว้นนักศึกษาสาขาวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬาที่
มีสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

แสดงว่า ลักษณะทางเพศ สภาพแวดล้อมและ
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากคณะ
ศึกษาศาสตร์และมหาวิทยาลัย หลักสูตรและ
โปรแกรมการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาเอก
ระดับชั้นการศึกษา ตลอดจนระดับคะแนนเฉลี่ย
มีผลต่อสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ Nora et al.(1996) ที่พบว่า ปัจจัยที่
สัมพันธ์กับสถาบัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA)
และปัจจัยสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
เรียนจนจบหลักสูตรของนักศึกษาทั้งในนักศึกษา
ชายและนักศึกษาหญิง แต่ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์
นอกชั้นเรียน มีผลต่อการตัดสินใจเรียนจนจบ
หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะใน
นักศึกษาหญิงเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ
Grosset (1994) ที่พบว่า ระดับการศึกษาที่สูงกว่า
และการมีส่วนร่วมในสังคม มีอิทธิพลทางตรง
เชิงบวกกับการบูรณาการทางวิชาการ การบูรณาการ
ทางสังคมและผลลัพธ์ทางการศึกษา นอกจากนี้
สอดคล้องกับงานวิจัยของ Drew (1998) ที่ศึกษา
การรับรู้ของนักศึกษาด้านผลของการเรียนรู้เพื่อ
ค้นหาลักษณะที่นักศึกษาคาดหวังและต้องการ
พัฒนาพบว่านักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาที่แตกต่าง
กันให้ความสำคัญกับคุณลักษณะที่คาดหวังและ
ต้องการพัฒนาแตกต่างกันและคุณลักษณะที่
นักศึกษาให้ความสำคัญมากคือ การจัดการตนเอง
การทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการติดต่อสื่อสารและ
ความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านที่นักศึกษาตระหนัก
รู้น้อยที่สุดคือ ทักษะการแก้ปัญหา

ผลการวิจัยดังกล่าวจึงเป็นข้อเสนเทศเสนอ
ต่อคณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาและหลักสูตรในการ
จัดทรัพยากรทางการศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดย
คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในเรื่อง เพศ
ระดับชั้นการศึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ย และสาขา

วิชาเอกเพื่อให้นักศึกษาทุกคนและทุกสาขาวิชาได้มี
โอกาสเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้เท่าเทียมกัน เช่น
การมีศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีจำนวน
เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เปิดบริการให้นักศึกษาสามารถ
ใช้ค้นคว้าหรือพิมพ์งานนอกเวลาเรียนอย่างทั่วถึง
การมี WIFI ในทุกจุดที่นักศึกษาสามารถใช้เป็น
มุมการเรียนรู้ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆใน
ชั้นเรียนให้นักศึกษาอย่างทั่วถึง กิจกรรมการเรียนรู้
สื่อและเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรมเป็นสิ่งสำคัญใน
การพัฒนาสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษาใน
แต่ละสาขาวิชาเอก ซึ่งอาจมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน
ตามลักษณะวิชาชีพ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักศึกษา
ทุกคน ทุกกลุ่ม มีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร
ทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและสามารถพัฒนา
สมรรถนะเชิงการเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ

3.ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมใน
กระบวนการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์
วิชาชีพ การจัดทำโครงงานวิจัย ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม
เพื่อน ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ และนวัตกรรมการ
เรียนรู้และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อสมรรถนะ
เชิงการเรียนรู้ของนักศึกษา สอดคล้องกับ งานวิจัย
ของ Smith et al. (1995) ที่พบว่าเป้าหมายของ
สถาบัน และการมีส่วนร่วมด้านวิชาการ มีอิทธิพล
ต่อสมรรถนะ ความพึงพอใจ เป้าหมายที่พึงประสงค์
ทั้งทางด้านวิชาการและสังคม และภาวะผู้นำของ
นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pascarella
and Terenzini (2005) ที่พบว่า ปฏิสัมพันธ์ที่ดีใน
กลุ่มเพื่อนและอาจารย์ มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้
ค่านิยม ความเพียรพยายาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และการพัฒนาทางปัญญาของนักศึกษา และงานวิจัย
ของ Mayhew et al. (2010) ที่พบว่าประสบการณ์
ร่วมหลักสูตร พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาที่
เลือก และการฝึกปฏิบัติ ส่งผลให้นักศึกษามีการรับรู้

ที่เปิดกว้างขึ้นและมีความงอกงามในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ตลอดจนงานวิจัยของ Hand and Bueno (2015) ที่พบว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์นอกชั้นเรียนได้สร้างเสริมทักษะทางอาชีพ ทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บุคลิกภาพภายในตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเข้าใจเนื้อหาวิชา (Content) กระบวนการวิจัย และทักษะพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและการสอนที่เกิดขึ้นใหม่จากประสบการณ์ที่ได้รับคำแนะนำจากผู้ที่เป็นแบบอย่าง และทักษะทางอาชีพที่ได้มีผลต่ออนาคตของนักศึกษา

ผลการวิจัยจึงเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับคณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาและหลักสูตรได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของนักศึกษาในทุกขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน หลักสูตรควรจัดโปรแกรมการเรียนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมประสบการณ์เรียนรู้ในชั้นเรียน ตลอดจนทำความร่วมมือหรือทำหลักสูตรร่วมกับหน่วยงานภายนอกเพื่อส่งเสริมการฝึกสอนหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการทำโครงการวิจัย ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์นอกชั้นเรียน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกับหน่วยงานภายนอก มีทักษะชีวิตและการทำงานและทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาศมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับนี้ ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

4. มหาวิทยาลัยศิลปากร คณะศึกษาศาสตร์ และฝ่ายพัฒนานักศึกษาและองค์กรสัมพันธ์ ควรมีการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมนักศึกษาให้มีความหลากหลายและครอบคลุมนักศึกษาในกลุ่มย่อย ทั้งที่เป็นกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมทางสังคมและกิจกรรมทางวิชาชีพ เนื่องจากนักศึกษาได้ใช้เวลา ต้องการและให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มกิจกรรมว่าทำให้นักศึกษามีโอกาสสร้างเครือข่ายทางสังคม มีเพื่อนทั้งในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัยมากขึ้น การเห็นตัวแบบการทำงานจากกลุ่มเพื่อน การได้ทำงานกลุ่มหรือกิจกรรมที่ชอบทำทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของการทำงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การรู้จักแก้ปัญหาาร่วมกัน มีจิตอาสาทำงานเพื่อสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน กลุ่มเพื่อนและเครือข่ายทางสังคมจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งผลเชิงบวกที่ทำให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะชีวิตและการทำงาน สามารถเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาคครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ดังนั้นเพื่อให้เกิดการขยายขอบเขตและประยุกต์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น จึงควรศึกษาเรื่องนี้ในกลุ่มประชากรอื่นๆ เช่น นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการอธิบายถึงสมรรถนะเชิงการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2559). รายงานประจำปีการศึกษา 2559. นครปฐม.
มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2561). **ปรัชญา ค่านิยม ปณิธานและสมรรถนะหลักของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ศิลปากร**. นครปฐม. เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.su.ac.th>.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎีกา. (2560). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
(ฉบับที่ 12)**. กรุงเทพมหานคร.
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **ประกาศคณะกรรมการ การ
อุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2554**. กรุงเทพมหานคร.
สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎีกา. (2560). **แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 12)**. กรุงเทพมหานคร.
วิจารณ์ พานิช. (2556). **การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21**. มูลนิธิสยามกัมมาจล. เจริญการพิมพ์.
กรุงเทพมหานคร.
Astin, A.W. (1996). "Involvement in learning revisited: Lessons we have learned". **Journal of college
Student Development**. 36: 123 – 134.
Best, J. W. (2006). **Research in education**. Boston, Mass: Allyn and Bacon.
Drew, S. (1998). "Students' perceptions of their learning outcomes". **Teaching in Higher Education**.
3(2): 197 – 215.
Elson, N. (1997). **The marking of education change**. TESOL Matter 6 (1997): 3.
Grosset, J.M. (1994). **Patterns of integration and commitment and higher education outcomes among
black students from different socioeconomic backgrounds**. [CD-ROM]. Abstracts from:
ProQuest File: Dissertation Abstracts Item: 9430955.
Hand, A.M. and D. Bueno. (2015). "Learning in out-of-class experiences; The importance of professional
skills." **Psychology Learning and Teaching Journal**. 14, 62-69.
Mayhew, M. J., Seifert, T. A. and other. (2010). "A multi-institutional assessment of moral reasoning
development among first-year students". **Review of Higher Education** 33 (5) 357-390.
Nora, A., Cabrera, A., Hagedorn, L.S. and others. (1996). "Differential Impacts of academic and social
experiences on college-related behavioral outcomes across different ethnic and gender groups at
four-year institutions". **Research in Higher Education** 37: 447 – 451.
Pascarella, E.T. and Terenzini, P.T. (2005). **How College Affects Students: A third Decade of
Research (Volume 2)**. San Francisco: Jossey - Bass, 848 pp.
Smith, D.G., Wolf, L.E. and Morrison, D.E. (1995). "Paths of Success: Factors related to the impact of
women's colleges". **Journal of Higher Education** 66 (3) 245-266.